

קורס הכשרת ממונה מוגנות ומניעת הטרדות מיניות בספורט

עדכני לתאריך 14.8.2024

המסמך לעיל מנוסח בלשון אישה אך מתייחס לשני המינים.

1. מטרת התכנית:

- ב. הכשרת אחראית בגוף ספורט כממונה למוגנות ומניעת הטרדות מיניות בספורט בגופים, אגודות ואיגודי הספורט בישראל (להלן: "ממונה למוגנות בספורט").
- ג. הקניית ידע, הבנה ויישום לחניכות הקורס בנושאים הבאים:
 - הכשרה בהיקף של 24 שעות, שתעסוק, בין השאר, במהות התפקיד, הכרת המסגרת הנורמטיבית, זיהוי מצבים ייחודיים של הטרדה מינית בענף הספורט, דרכי מניעה ואופן הטיפול בתלונות.
 - מושגים והגדרות מעולם המוגנות.
 - תפקיד ממונה המוגנות.
 - דמות המאמן.ת.
 - סביבת הספורטאית.ת ופוטנציאל הפגיעה.
 - טיפול בחששות ותלונות.
 - מעטפת תומכת עבור הממונה בביצוע תפקידה.
 - היכרות עם הצדדים המשפטיים.
 - אתיקה ופוליטיקה
 - סימולציות מהשטח.

2. תנאי קבלה להשתתפות בקורס:

תוכל להתקבל לקורס ממונה מוגנות בספורט מועמדת שעומדת בכל הסעיפים הנ"ל:

- א. מועמדת אשר מיועדת לשמש כממונה למוגנות בגופי הספורט הנתמכים ע"י מבחני התמיכה של משרד התרבות הספורט.
- ב. מי שהציגה העדר רישום פלילי.
- ג. מועמדת שהתקבל בשמה מכתב פנייה מטעם גוף הספורט כמוגדר בסעיף 1 המבקש להכשירה לתפקיד ממונה למוגנות בספורט.
- ד. תינתן עדיפות למועמדות נשים.

3. תנאים מצטברים לקבלת תעודת הסמכה:

- א. בוגרת קורס שתשתתף ב-100% מהשיעורים.
- ב. מי שפספסה יום/חלק מתוכנית הלימודים – מחוייבת להשלים על מנת לקבל תעודת הסמכה.
- ג. בוגרת שתעבור את המבחן המסכם בציון של עובר.
- ד. הקורס הועבר ע"י מוסד מכשיר מאושר בהתאם לנוהלי מנהל הספורט.

4. תכנית הלימודים כוללת 24 שעות (מינימום 18 שעות מתכנית הלימודים יעסקו בנושא

מניעת הטרדות מיניות) כמפורט להלן:

- א. עיוני – 13 שעות.
- ב. סימולציות/תרגול ויישום - 11 שעות.
- ג. סך כל שעות הלימוד יחולקו לארבעה מפגשים נפרדים עם לפחות שבוע בין מפגש למפגש ולא יותר משבועיים.

5. הערות ונהלי עבודה:

- א. הקורס יועבר בכיתת לימוד שתכיל מקרן, מסך, שולחנות וכיסאות עם אפשרות לקיים גם לימוד בקבוצות.
- ב. יהיו לפחות שתי הפסקות במהלך המפגש.
- ג. יוגש כיבוד מכבד במהלך המפגש.
- ד. מינימום של 75% מהשיעורים יועברו באופן פרונטלי בכיתה.
- ה. נוהל קבלת הכרה למוסד מכשיר יהיה עפ"י תבחיני המכרז ו/או קול קורא ו/או רשימת ספקים שתפורסם לציבור ותאושר ע"י מנהל הספורט.
- ו. הגדרת התנאים המדויקים לאישור מרצים בקורס - כחלק מתהליך בקשת ההכרה, המוסד/גוף מכשיר יצרף תעודות על השכלה והכשרה ושאר המסמכים הנדרשים לאישור של כל אחת מכח האדם המקצועי. נוכח העובדה שמדובר בתחום ידע מתפתח, ניתן יהיה לגלות גמישות בדרישות הפורמליות מכח האדם המקצועי, על פי אחד מהפרמטרים הבאים:

- 1.1. הכרות מעמיקה עם הנושא ברמה התיאורטית לפחות שלוש שנים (למשל, איש אקדמיה ו/או מרצה בתחום המגדר ו/או חוקר בתחום מניעת הטרדות מיניות ועולם המוגנות ו/או מתחום פסיכולוגית ספורט).
- 2.1. נסיון מעשי בתחום המוגנות ובתחום ההטרדה המינית לפחות שלוש שנים (למשל, ליווי מתלוננת באירוע מוגנות, עורכת דין בתחום ההטרדה המינית, פסיכולוגית ספורט).
- 3.1. נסיון מוכח בהדרכות רלבנטיות לפחות שלוש שנים (למשל, הנחיית קבוצות טיפול העוסקות בטרומה, הדרכות עומק לקבוצות קטנות הכוללות אינטראקציה עם הקבוצה, נסיון בהעברת נושאים רגישים וכיוצ"ב).
- 4.1. רקע מקצועי רלבנטי – עיסוק וטיפול בטרומה, עריכת דין בתחומים משקים, פסיכולוגיה, התנהגות ארגונית חוקרת במשטרה בתחום הפגיעות בילדים, אלימות ברשת, הטרדות מיניות ומקרי מוגנות, עובדת סוציאלית העוסקת בתחום הפגיעות המיניות וכיוצ"ב.
2. מתאמת ארגונית לקורס - המתאמת נדרשת להיות נוכחת בקורס בכל עת. המתאמת אחראית לקיום תוכנית הלימודים ולזמינות החדרים והציוד הנדרש לצורך הלימודים. המתאמת תהיה זמינה לבקרה של מנהל הספורט בקורס.
- ח. הגדרת נהלי עבודה מול המשרד -
 - המוסד העביר לממונה במנהל הספורט את תכנית הלימודים מפורטת, לרבות ימים, שעות ושמות המרצות בכל אחד מהנושאים, רשימת משתתפות וכו' לקבלת אישור מנהל הספורט.
 - בכפוף לכל האמור לעיל ינפיק מינהל הספורט אישור למוסד להצטרף לרשימת הספקים המאושרים על ידו להעביר את הקורס.
- ט. בסיום הקורס יעביר המוסד למנהל הספורט את רשימת כל החניכות שסיימו את הקורס.
- י. פירוט תכני הקורס (ראה טבלה).
- יא. דוגמא לתעודת סיום (ראה נספח).

תכנית הכשרת ממונה מוגנות ומניעת הטרדות מיניות בספורט

מפגש מספר	נושא היחידה	תכני היחידה	זמן יחידה (שעות) (אקדמיות)
1	מבוא לקורס הכשרה	ברכות, הסבר על מבנה הקורס, תכניו ומטרותיו.	0.5
	מושגים/הגדרות מעולם המוגנות	<ul style="list-style-type: none"> מוגנות בראייה בינלאומית – התפתחות בעולם והתייחסות למקרים שהעלו את הצורך בהבטחת המוגנות בספורט (למשל, איגוד ההתעמלות בארה"ב) מוגנות בישראל – חזון מטרות ויעדים, הצגת התפתחויות תחום המוגנות בישראל (למשל, פרויקט CSiS, התוכנית הלאומית למניעת הטרדה מינית בספורט (נשים), ועוד). מהי מוגנות בספורט - המאפיינים הייחודיים של פגיעה והתעללות בעולם הספורט (ביניהם, מבנה א-סימטרי של מערכות כוח, היותו של ספורט עיסוק פיזי שכולל מגע וקרבה פיזית, לחצים בספורט מקצועני שעלולים להעצים גורמי סיכון, ועוד). סוגי פגיעות וזיהוי סימני מצוקה מסגרת נורמטיבית בישראל קיימת (חוקים, תקנות, קוד אתי) 	3
	חוק למניעת הטרדה מינית ומבוא לתפקיד הממונה	היכרות עם החוק והתקנות החלות על מקומות עבודה ועל גופי ספורט. חלק זה יפרט על חובות המעסיק בהקשר זה, הגדרת תפקיד הממונה על מניעת הטרדה מינית ומוגנות, הליך בירור תלונה ועקרונות תשאל, וזאת תוך שימת דגש על המאפיינים הייחודיים, אתגרים ביישום, ועל סיטואציות מעולם הספורט.	1.5

מפגש מספר	נושא היחידה	תכני היחידה	זמן יחידה (שעות) (אקדמיות)
	עדות אישית (נפגעת)	מפגש אישי עם נפגעת עבירת מין אשר תשתף בסיפורה האישי בהתמודדות, השלכות הפגיעה, ובחשיבות מתן כלים לאיתור וזיהוי של פגיעה.	1
2	מוגנות ילדים.ות בספורט	א. זכויות ילדים וילדות בספורט: היכרות עם אמנת האו"ם בדבר זכויות הילדה. והשינוי התפיסתי שהיא קידמה ביחס למעמדם של ילדים.ות והכרה בהם כסובייקטים בעלי זכויות וקול ייחודי. כמו כן, המחויבות שהן מטילות על המדינה, והשפעתן על גופי ספורט וצוותי ספורט. ב. החשיבות והיתרונות של ספורט לילדים.ות: הצגת היתרונות הבריאותיים, התפתחותיים והחברתיים של ספורט לילדים.ות ונוער.	1
	איתור וזיהוי ילדים.ות נפגעים	כלים וידע מעשי לאיתור וזיהוי ילדים.ות נפגעים. אלה יכללו למידה על סימנים לפגיעה בקרב ילדים.ות (סימנים הנוגעים להופעתו הפיזית של הילדה.ה, מצבו הרגשי, הנפשי, התנהגותו, ועוד), היחידה תכלול בין היתר דיון במקרי מבחן עם שאלות ודילמות הנוגעות לאיתור וזיהוי מצבי סיכון.	1

מפגש מספר	נושא היחידה	תכני היחידה	זמן יחידה (שעות) (אקדמיות)
	פגיעה והתעללות בילדים.ות	<p>א. מונחים והגדרות: הסבר על סוגי פגיעות בילדים.ות (אלימות פיזית, אלימות פסיכולוגית-רגשית, אלימות מינית, והזנחה).</p> <p>ב. היקף התופעה בישראל: הצגת נתונים סטטיסטיים ומחקריים, ומגמות, בנוגע להיקף התופעה של פגיעה והתעללות בילדים.ות בישראל.</p> <p>ג. מאפיינים ייחודיים של פגיעה בילדים.ות (קשר של שתיקה, בושה, אשמה, אי-הבנה של הילד.ה שההתנהגות היא חריגה ואסורה, וכו').</p> <p>ד. השלכות פגיעה והתעללות בילדים.ות: הצגת ההשלכות הרב מערכתיות של פגיעה והתעללות בילדים.ות, לטווח המיידי, הקצר והארוך. לרבות השלכות ונזקים פיזיים, נפשיים-פסיכולוגיים, פגיעה בהישגים ונשירה ממסגרות (לרבות מסגרות ספורט).</p>	1.5
	חובת דיווח	<ul style="list-style-type: none"> • היכרות עם חובת הדיווח, יישומה בעולם הספורט, והחובות החלות על מאמנים (צוותי ספורט) במקרה של חשד לפגיעה • בילדים.ות, בין אם הפגיעה התרחשה במסגרת הספורט או מחוצה לה. כמו כן, היחידה תדון בדילמות עמן מתמודדים אנשי המקצוע, וחסמים לדיווח. 	1

מפגש מספר	נושא היחידה	תכני היחידה	זמן יחידה (שעות) (אקדמיות)
	מרחב בטוח לילדים.ות בספורט ודמות המאמן.ת	ייחודו של המאמן.ת כגורם אמון משמעותי בסביבתו של הילד.ה בעל יכולת לאתר ולזהות ילדים.ות שנפגעו, ובעל אחריות ולסייע להם. מרחב בטוח לילדים.ות בספורט כתנאי בסיסי להגשמת מטרת הספורט וקידום ספורטאים. גבולות במגרש ובמרחב האישי, הבטחת יחס מכבד לילדים.ות ספורטאים, האקלים החינוכי, ועוד.	1.5
3	סביבת הספורטאי.ת	בעלי העניין, ספורטאים, מאמנים, הורים, מעטפת מקצועית וכיו"ב.	1
	דמות המאמן/ת - מרקם היחסים הייחודיים בין המאמן/ת לספורטאי/ת	ההשפעה הייחודית שיש למאמן על הספורטאי.ת: תלות רגשית, תלות כלכלית, מרחק מהבית, מבנה אישיותי של ספורטאי.ת, יחסי מרות וכן הלאה.	2
	סימולציות – מקרים ותגובות בעבודת המאמן/ת	הסימולציה תעסוק באחד או יותר מהנושאים הבאים: מהו מגע מקצועי ומקובל ומהו מגע שעלול לייצר אי נוחות. שפה ראויה, אימון יתר, מענה לפציעות, התייחסות למראה והתעסקות במשקל הספורטאי.ת, אימון בזמן ואחרי תחרות, חדירה לפרטיות הספורטאי.ת וכן הלאה.	3
4	תפקיד הממונה – ציר מניעתי	בעלי העניין, ספורטאים, מאמנים, הורים, מעטפת מקצועית וכיו"ב.	1.5

מפגש מספר	נושא היחידה	תכני היחידה	זמן יחידה (שעות) (אקדמיות)
	תפקיד הממונה – ציר תגובתי	ההשפעה הייחודית שיש למאמן על הספורטאית: תלות רגשית, תלות כלכלית, מרחק מהבית, מבנה אישיותי של ספורטאית, יחסי מרות וכן הלאה.	2
	מעטפת תומכת לתפקיד הממונה	הסימולציה תעסוק באחד או יותר מהנושאים הבאים: מהו מגע מקצועי ומקובל ומהו מגע שעלול לייצר אי נוחות. שפה ראויה, אימון יתר, מענה לפציעות, התייחסות למראה והתעסקות במשקל הספורטאית, אימון בזמן ואחרי תחרות, חדירה לפרטיות הספורטאית וכן הלאה.	0.5
	אתיקה ופוליטיקה ומבנה הספורט בישראל	בעלי העניין, ספורטאים, מאמנים, הורים, מעטפת מקצועית וכיו"ב.	0.5
	סימולציה אתיקה ופוליטיקה סימולציה טיפול וניהול מקרה דיווח	ההשפעה הייחודית שיש למאמן על הספורטאית: תלות רגשית, תלות כלכלית, מרחק מהבית, מבנה אישיותי של ספורטאית, יחסי מרות וכן הלאה.	1.5
		סה"כ שעות הכשרה	24

מקורות לימוד:

- [החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998](#)
- [תקנות למניעת הטרדות מיניות \(חובות מעביד\), תשנ"ח – 1998](#)
- [תקנות למניעת הטרדות מיניות \(חובות גוף ספורט\), תשפ"א - 2021.](#)
- [מוגנות ילדים וילדות בספורט – תמונת מצב ומחשבות לקראת יישום בישראל](#)
- [מוגנות ילדים בספורט – המועצה לשלום הילד 2021](#)
- [מוגנות בספורט וזכויות ילדים וילדות: התפתחויות חדשות בראייה בין-לאומית](#)
- [פגיעה והתעללות בילדים וחובת דיווח](#)
- <https://did.li/zU55q>
- [סל הכלים של הממונה וכתובת תוכנית עבודה](#)
- [מפת הדרכים של ישראל – מדיניות יעילה ביצירת סביבה בטוחה לילדים בספורט](#)